

Tuần lễ từ 01/02 đến 06/02

CHƯƠNG V : ĐẠI VIỆT Ở CÁC THẾ KỈ XVI - XVIII

BÀI 22 : SỰ SUY YẾU CỦA NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN TẬP QUYỀN **(THẾ KỈ XVI - XVIII)**

A. LÝ THUYẾT:

I. Tình hình chính trị, xã hội:

1. Triều đình nhà Lê:

- Đầu thế kỉ XVI, vua, quan ăn chơi xa xỉ .
- Triều đình rối loạn nội bộ chia bè kéo cánh tranh giành quyền lực, đánh nhau liên miên.

2. Phong trào khởi nghĩa của nông dân ở đầu thế kỷ XVI:

a. Nguyên nhân:

- Quan lại ức hiếp, bóc lột nhân dân .
- Đời sống nhân dân khổ cùng.

b. Các cuộc khởi nghĩa tiêu biểu:

- Khởi nghĩa Trần Tuấn (1511) - Hưng Hóa và Sơn Tây.
- Khởi nghĩa Lê Hy, Trịnh Hưng (1512) -Nghệ An và Thanh Hóa.
- Khởi nghĩa Phùng Chương (1515) ở Tam Đảo.
- Tiêu biểu là cuộc khởi nghĩa Trần Cảo (1516 – 1521) ở Đông Triều(Quảng Ninh). Nghĩa quân ba lần tiến công ra Thăng Long , có lần chiếm được kinh thành

c. Kết quả - ý nghĩa:

- Kết quả: Các cuộc khởi nghĩa đều thất bại.
- Ý nghĩa: Góp phần làm cho triều đình nhà Lê mau chóng sụp đổ.

II. CÁC CUỘC CHIẾN TRANH NAM BẮC TRIỀU VÀ TRỊNH - NGUYỄN:

1. Chiến tranh Nam - Bắc triều:

- 1527, Mạc Đăng Dung đã cướp ngôi nhà Lê lập ra nhà Mạc → Bắc triều.
- 1533, Nguyễn Kim vào Thanh Hóa lập một người dòng dõi nhà Lê lên làm vua mang danh nghĩa “ Phù Lê diệt Mạc “ → Nam triều.
- Chiến tranh Nam-Bắc triều → nhân dân đau khổ
- Năm 1592, Nam triều chiếm Thăng Long, họ Mạc chạy lên Cao Bằng, chiến tranh chấm dứt.
- **Hậu quả:** nhân dân đói khổ, đất nước bị chia cắt

2. Chiến tranh Trịnh - Nguyễn và sự chia cắt Đàng trong - Đàng ngoài:

- Năm 1545 Nguyễn Kim chết , Trịnh Kiểm lên nắm binh quyền→thế lực họ Trịnh.
- Nguyễn Hoàng được cử vào trấn thủ Thuận Hoá,Quảng Nam→ thế lực họ Nguyễn
- Đầu thế kỉ XVII chiến tranh Trịnh – Nguyễn bùng nổ, không phân thắng bại → lấy sông Gianh (Quảng Bình) làm ranh giới phân chia đất nước
- + Sông Gianh →Bắc (Đàng Ngoài)

+ Sông Gianh → Nam (Đàng Trong).

- Đàng Ngoài: triều đình Vua Lê – chúa Trịnh.

- Đàng Trong: chính quyền chúa Nguyễn.

- **Hậu quả:** đất nước bị chia cắt , tổn hại cho sự phát triển của đất nước.

B. BÀI TẬP:

Lập bảng niên biểu phong trào khởi nghĩa nông dân đầu thế kỉ XVI theo mẫu

Thời gian	Tên cuộc khởi nghĩa	Địa bàn hoạt động

*** Lưu ý:**

- HS chép nội dung bài học vào vở.

- HS trả lời câu hỏi và làm bài tập vào vở.

- Sau khi nhập học, GVBM sẽ kiểm tra, đánh giá.